

DE POSTRIJDER

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's dondersdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, **grootte Markt, n° 37, te Tongeren.**

TONGEREN, DEN 17 JANUARI.

Het Leger.

Onze geuzen en onze ministers willen kost wat kost een groot leger hebben en mettertijd alleman soldaat maken en in de kazerne steken.

Al hadden wij een leger van 300,000 mannen, dat leger kan ons niet baten in 't geval dat de groote mogendheden ons land willen verdeelen of inpalmen.

Dit gezegde kan klaar bewezen worden door twee onderstellingen.

Het is nu bewezen en van iedereen geweten dat Napoleon aan Bismarck het voorstel gedaan heeft de kaart van Europa te veranderen. Dit is gedeeltelijk gedaan.

Volgens dit voorstel moest Belgenland verdwijnen; wij moesten ten geheele often deele Fransch of Pruisch worden.

Gelukkig voor ons, dat Bismarck dit schandelijk en wraakroepend voorstel van Napoleon niet heeft aangenomen.

Ons leger van 120,000 mannen met de reserve, de burgerwachten en de kostelijke versterkingen van Antwerpen zouden niet in staat geweest zijn de twee machtige legers van Frankrijk en Pruisen aan de grenzen van ons land 24 uren tegen te houden.

Bijgevolg zou ons leger in dit en in dergelijke gevallen van het minste nut niet kunnen zijn.

2de onderstelling. Men weet dat Frankrijk en Pruisen gelijk twee leeuwen op malkanderen loeren om te vechten. Frankrijk kan de nederlaag van Sedan niet verkroppen, en Pruisen wil Frankrijk nog meer vernederen en vernederen.

Om handgemeen te worden, moet Frankrijk met zijn machtig leger door Belgenland trekken of wel moet de veldslag in ons land geleverd worden.

Wat kan ons leger doen in deze twee gevallen? Voorzeker is het niet in staat den doortocht der Franse legers te beletten; het moet uitkomen op vluchten of overgeven.

Vluchten is schandelijk, en met zich over te geven aan ons leger als voorwaarde moeten vechten. Het kan ook zijn dat de beide tusschen Frankrijk en Pruisen in ons land geleverd wordt. Elkeen van die landen kan met een miljoen krijgs- mannen afkomen.

Wat zal ons leger met al zijne parademansen kunnen betekenen of teweeg brengen tusschen die twee machtige legers.

Zou dat niet moeten vergeleken worden aan een kikvorsch die zoo groot en zoo machtig wilt zijn als eenen olifant?

Allons! Allons! Laat ons zwijgen over ons leger, en besluiten. 1° Dat wij een klein en deftig vrijwilligersleger moeten hebben om eenen dwazen inval van eenige booswichten en heettekoppen te beletten, en om de rust en het order in ons land te handhaven.

Laat ons den 2de besluiten geene mannen meer te kiezen dewelke voor een leger van 100,000 mannen stemmen. 20 a 25,000 mannen is voldoende.

Zoo wilde Frère en zoo sprak Frère over vele jaren in de Kamers.

De Belgen moeten bestuurd worden volgens den billijken wil van het volk en niet volgens de zotte grillen van den Koning en zijne holmannen.

Uit het kanton Peer.

Het vertrek van M. Leduc, notaris te Peer, is een zware slag voor het kanton. Eene groote rij slachtoffers zullen nog lange jaren dien liberalen mijnheer gedenken.

M. Leduc was ook lid van het officieel schoolkomitee, waar zooveel schurftige schapkins onder loopen; even als menig ander liberal of geuz was hij in nauwe betrekking met zijne onderhoorische juffers van het onderwijzerskorps. Onze correspondenten halen ons historiek aan die in rechtstreeksch verband staan met den officieelen catechismus, doch die wij stillekens verzwijgen omdat wij niet gaarne zulk *proper* werk aanraken; onze geuze confrater, die hier liefhebber van schijnt te zijn, mag oplichtingen uitgaan als zijn vriend der waarheid is, het zal zijn « rechtschapen » hart verblinden.

De kleine burgerij, de naasten en spaarzame boer en eenige geringe ambtenaren, zijn vooral het slachtoffer van den liberalen notaris geworden. Het parket van Hasselt is ter plaatse geweest, heeft de registers en de correspondentie meegenomen. De zegels zijn gelegd tot zelfs... op de ledige geldkast. Het ingesteld onderzoek zal aardige en leerrijke zaken aan den dag brengen. Men noemt ons een klein ambtenaar, dat na jaren sparen een sommeke van 6000 fr. bijeen verzameld aan den liberalen notaris had toevertrouwd.

Eene arme weduwe bracht 6 a 7 honderd frank en eenige dagen later was de man in wien zij zooveel vertrouwen stelde, verdwenen.

Een koopman uit de Kempen, idem 8000 fr.

Een arme vrouw van B., 3,200 fr. enz.

De zeldzame liberalen uit het kanton zijn in de diepste verslagenheid gedompeld sedert zijn vertrek hun geleider en deelnemer aan alle lekkere beetjes heeft de plaat gepoetst; zijn boezemvriend van Peer, die hem in alles navolde, tot zelfs in zijnen gang en houding, gaat niet neergebogen

hoofd door de straten van Peer. Kom 't is van alle kant triestig, triestig!!

Wij vernemen bij het ter pers leggen nog dat M. Leduc zich van de Logie had moeten laten maken om notaris te kunnen worden en menschen te bedriegen.

(Onafhankelijk).

Kerkelijk nieuws.

Men schrijft ons uit Landen:

Den 10 l. had in onze stad de plechtige inhuldiging plaats van den nieuwen Heer Deken den Weleerwaarden Heer J. B. Maris voormaligen pastoor van St-Jan te Tongeren.

Schier nooit hebben wij nog soortgelijk plechtigheid bijgewoond waar op de gezichten meer hartelijke voldoening te lezen lag, waar meer kiesche versieringen zich in de straten verhieven en zalige geestdrift de gemoederen vervoer. De eerwaarde Heer Deken, vroeger kapelaan te Landen, werd door een lieve beschikking van Gods Voorzienigheid aan onze harten terug gegeven. Uit het klooster der Eerwaarde Zusters van Maria vertrok onder het gespeel der Fanfare van Landen, de lange zegestoot der schoolkinderen en geestelijken niet alleen van het kanton maar van alle uiterenden des bisdoms, prachtig en vrolijk naar de opgesmukte kerk van Landen.

De Eerwaarde Heer Deken van Tongeren, deed de installatie namens zijne Hoogwaarde Monseigneur de Bisschop en hield een dezer beknopte, hartelijke en schoone redevoeringen die de gansche kerk aan zijne lippen boeide. Onder de plechtigheid der installatie beklom de Weleerwaarde Heer Maris den predikstoel om met ontroerde stem woorden van zaligheid en belangloze zelfopoffering toe te spreken. In weerwil der opgepropte en woelige kerk konde zij een vlieg hooren vliegen.

Eene schoone en diepgevoelde redevoering werd na de installatie der kerk, den nieuwen Heer Deken op de pastorie toegesproken.

De Fanfare van Pepinus van Landen speelden de blijdeste stukken uit hun kunstig repertorium, een bij gedicht werd onder het middagmaal gezongen en den nieuwen Heer Deken aangeboden, genodigen speelden de Fanfare en blazers daverende geschutten. Gelukkig de parochie, gelukkig het kanton die uit de handen van zijne Hoogwaardigheden onzen geliefden Bisschop en van de Goddelijke Voorzienigheid zulken herder en zulken Deken mogen ontvangen.

M. J. L. de Gorswarem, vrederechter te Zoutleuven, is procureur des Konings benoemd bij de rechtbank van Tongeren.

Stads- & provincie nieuws

Dinsdag 11. bevond zich eene dame in de stad Hasselt rond half elf op de Botermarkt om hare bevoorrading te kopen. Gewaar wordende dat iemand in de zakken van haren mantel tastte, stak zij met een haastige beweging de hand in de zak en ondervond dat een bedreven dief hare geldbeurs ontfutseld had. De genaamde Catharina Nys, die naast haar stond, nam oogenblikkelijk de vlucht. De dame achtervolgde de vluchtelingen, en riep: « Houdt haar aan, zij heeft mijnen portemonnaie gestolen! » In de Boomgaardstraat wierp de dieflegge het gestolen voorwerp onder het venster van den heer Vandenhout en werd eindelijk in de Maestrichterstraat door eenen burger der stad tegengehouden, tot dat de bestolene dame, die haar altijd gevolgd had, ze herkende en haar de plaats aanduidde waar zij het ontfutselde voorwerp worpen had.

Uit een onderzoek, door de politie gedaan, bleek dat Catharina Nys eenige dagen te voren op de Fruitmarkt, nog zulken diefstal begaan had ten nadele eener voornaame dame van Hasselt.

Wij achten het tot plicht het publiek en vooral de dames aan te raden geene geldbeurs of voorwerpen van waarde in de buitenzakken hunner mantels te steken, want alzoo geeft men de gunstige gelegenheid en alle gemak aan de beuzenknippers om hun stielje nut te oefenen.

(Onafhankelijk).

Vrijdag avond, heeft een onbekende hoosdoener op de malle-poste geschoten, welke alle avonden om half negen van Hasselt naar Ginkelom, langs St-Truiden vertrekt. Het schot is gedaan tusschen St-Truiden en Ginkelom; de kogel heeft den postwagen doorboord en den postillon aan het been gewond. Het parket doet een onderzoek om den kwaadoedener te ontdekken.

(id.)

BINNENLAND

Binnen eenige dagen vertrekt de heer Adolf Gilles, nijveraar te 's Gravenbrakel, voor de derde maal naar den Congo (Midden-Afrika). Verscheidene handelsstaten zullen op de boorden van dien stroom opgericht worden. Kapitein Janssen en de luitenanten Vandevelder, Groug en Nelis vertrekken ook naar Midden-Afrika.

— Wij hebben dezer dagen gemeld dat twee

personen eene vrouw en een kind, omgekomen waren in een brand te Avin Haspegow. Ziehier wat de *Journal de Huy* daarover zegt: Woensdags 4 januari ten 5 uur des morgens werden de bewoners van Avin uit den slaap gewekt door het geroep: Brand! Brand! Het huis bewoond door de genaamde Euphrasie Wanson stond in volle vlam. De eerst aangekomen ragen eenen knaap van 8 a 9 jaar, in zijn heud het huis ontvluchten. Binnendringende vond men in de kamer de lijken van Euphrasie Wanson en van haar jongste kind. Later viel de zolder in, en men vond het verkoold lijk van zekeren Flamache die met Euphrasie Wanson leefde.

Ziehier wat men over dit drama vertelt:

Sedert een jaar reeds woonde Flamache met vrouw Wanson; deze laatste wilde steeds met Flamache trouwen doch Flamache weigerde. Vrouw Wanson had zich daarop tot den procureur des konings gericht om Flamache den toegang tot haar huis te doen verbieden. Den 3 dezer had Flamache dit bevel ontvangen. Volgens het verhaal van den overlevenden knaap, het oudste kind der ongelukkige vrouw, was Flamache ten 4 1/2 uur opgestaan, en met het licht en zijn geweer naar den zolder gegaan. Eenige minuten later hoorde hij een schot. De moordenaar had zich gezelfmoord, na de woning in brand gestoken te hebben.

BUITENLAND

Frankrijk.

EEN PASTOOR VERMOORD.

De moord dezer dagen op den pastoor van Saint-Arçons d'Allier gepleegd is, zoo afschuwelijk in hare bijzondereheden, dat wij deze slechts ten deele kunnen beschrijven. Het liberalisme heeft eerst den haat tegen den priester doen ontstaan, den mensch later verdierlijkt.

De pastoor was s nachts geropen geworden om eenen stervenden te gaan bedienen.

Toen de pastoor, die in den ganschen omtrek als een heilige aanzien werd, op zekeren afstand zijner woning gekomen was, stapte hij luidend vooruit; de man, die den priester kwam roepen, op eene eenzame plaats d'Allier, waren beiden eensklaps werd een doffe slaggehoord, de priester viel en zijn moordenaar sprong op zijn weerloos slachtoffer. Met een mes sneed hij de soutaan van den dienaar Gods open, vernikte hem op verschrikkelijke wijze en teekende hem dan met zijn wapen een groot kruis op den buik. Hiermee nog niet te vreden, maakte de moordenaar zich meester van het gouden uurwerk van den geestelijken, stak het zilveren doosje waarin de heilige Hostie was in den zak, en vertrok dan met licht gemoed, alsof hij de lofwaardigste daad der wereld gepleegd had.

Toen men het lijk van den pastoor s anderdaags in eenen hollen weg terugvond, was de droefheid algemeen niet alleen te Saint-Arçons d'Allier, maar in al de omliggende dorpen. De verontwaardiging is groot, maar de schrik niet minder. Men vreest, dat dergelijke feiten zich nog zouden kunnen voordoen, en daarom, wanneer een priester s nachts bij eenen stervenden geropen wordt, zullen zijne parochianen nooit nalaten hem te vergezellen. Die brave lieden weten, dat dit in onze dagen eene droeve noodzakelijkheid geworden is.

De moordenaar schijnt een broeder (?) der Commune van 1871 te zijn. Dat hij met haat tegen den priester handelde, bewijst het geval dat hij op gelijke wijze denzelfden nacht van den moord op den pastoor van St-Arçons d'Allier nog twee andere pastoors om het leven bracht, namelijk die van Sainte-Marie des Cases en van Vissac.

Drie in eenen nacht! Ook noemt de bevolking den moordenaar te *Chourneur des prêtres*, den priesterslachter. De gendarmerie zoekt sedert acht dagen vruchteloos het monster op.

Een verschrikkelijke sneeuwstorm heeft dezer dagen in de omtrekken van Grenoble gewoed. De sneeuw werd door den wind op vele plaatsen opgehoopt, en belette de treinen hunne reis voort te zetten. De treinen van de lijn van Gap zijn allen daardoor met groote vertraging te Grenoble aangekomen.

Men meldt uit Le Havre: De stoomketel van het werkhuis van den heer Nilus is gesprongen. Er zijn twintig gekwetsten en verscheidene dooden.

Twee gendarmen die hunne gewone nachtronde deden te Lamalou, ontmoetten dinsdag nacht eene bende smokkelaars. Een der gendarmen werd overvallen en door vijf revolverschoten gekwetst. Hij ook had reeds tweemaal op zijnen aanvallers geschoten, doch hem telkens gemist. Een ander gendarm, die zich niet ver vrn daar bevond, kwam op het gerucht toegehoopen en schoot den smokkelaar dood.

Men weet dat de municipale raad van Parijs onlangs al de aalmoezeniers in de gods- en gasthuizen der hoofdstad had afgeschaft. Het ministerie heeft die beslissing verboden en de aalmoezeniers zullen bij gevolg behouden worden.

Abonnement

Binnen de stad, 2 fr. per jaar.

Buiten de stad, 2 fr.

Een blad afzonderlijk 15 centimen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centimen per drukregel. Reclamen, voornissen en andere artikels vooraan of midden in het blad: 1 fr. den drukregel.

Rusland.

DOUANEN.

Men weet dat de opbrengst der douanen een der belangrijkste inkomsten van Rusland is. En toch brengt deze nog alles niet op wat ze zouden kunnen. Men heeft er met echte smokkelaarsmaatschappijen te doen, waarvan zelfs behendigen der douanen deel maken. Het is dus bijkans onmogelijk de smokkelaars te treffen. Nu toch heeft men gindelijk eenige schulddigen ontdekt.

Ingezien den overgrooten invoer langs de haven van Laganrog, zouden de douanen aldaar twee a drie miljoen roebels moeten opbrengen, maar die opbrengst beliep gemiddeld slechts het derde der som. Eene aanklacht werd van hoogerhand gedaan en verscheidene behendigen werden gelast in het geheim den douanediensd dieze haven na te gaan. Die behendigen bevonden dat men er stoombooten, geladen met koopwaren, als met ballast geladen, zonder betalen liet doortreken.

Al de behendigen der douanen den bestuurder er in begrepen, zijn aangehouden, alsook het hoofd van een der voornaamste Grieksche huizen in Rusland. Ten gevolge der aankondigingen is de heurs van Laganrog gesloten, en er zijn een groot getal magazijnen onder zegel gelegd.

Politiek overzicht

De Pruisische landdag is zaterdag geopend. De troonrede stelt vast dat de financieele toestand verbeterd is en zegt dat men zich in 't vervolg aan nog grootere overschotten van ontvangsten mag verwachten. Verder kondigt de troonrede een aantal nieuwe wetsontwerpen aan van aangenomen landse belang en bevestigt de vermindering aan van de belastingen.

Verders drukt de troonrede de voldoening des Keizers uit over de herstelling van eenen gevergelden toestand in het bestuur van verscheidene bisdommen; de wet van 11 Juli 1880 zal heringevoerd en in vele haren hoofdzaakelijke troonrede « dat de vriendschappelijke betrekkingen » den Paus toelaten de diplomatische gemeenschap met den H. Stoel te herstellen.

De stemming van het voorstel Windhorst door den deutschen Riiksdag is zeker een groote zegepraal voor de katholieken. Immers de stemming van den Riiksdag is nog niet door den Bondsraad bekrachtigd en, daar de Meiwetten vooral Pruisische wetten zijn moeten zij door den Landdag van Pruisen hervaren worden, vooraleer er verandering in den toestand komen kan.

De Germania noodigt hen echter uit om hunne vrede te matigen, indien zij zich geene teleurstelling willen bereiden.

De voorzichtigheid der Germania is niet te misprijzen. De Deutsche katholieken hebben door ondermijning geleerd zich te mistrouwen van alles wat zij niet met zekerheid in handen hebben. Doch men zou al heel blind moeten zijn om niet te zien dat een groote omkeer heeft plaats gehad in de Deutsche staatkunde. De laatste verklaring van den heer von Bismarck is erimmers het klaar en duidelijk bewijs van.

Antwoorde aan een lid die voorstelde het zondagwerk in de mijnen en fabrieken te verbieden, zegde de kanselier dat dit voorstel nutteloos was, aangezien hij voornemens is een reeks wettelijke voorstellen betreffende de werklieden en waarvan de gevraagde bepaling ongetwijfeld zou deel maken. Hij voegde er bij:

« Wat de verschillende punten der onderzaging betreft, hunne strekking staat mij aan. Dat is *het kristendom in oefening*. Men wil van die indruk king niet weten, doch ik moet het zeggen, zelfs aan diegenen welke er niet van willen: *al onze denkbare den zedeler, van eer en van plicht, zijn de overblijfsels van het kristendom hunner vaderen, dat alzoo nog onze daden regelt, zelfs zonder dat wij het weten*. » (Protestation links.)

« Wat mij betreft, ik weet het, *ik erken* *hulpe* *dat mijn kristen geloof de myner myner daden is op zedelijk gebied*; en zoo denkt er ook de Keizer over. *Ik, minister van dezen Staat, ik ben kristen en bereid om als kristen te handelen*. Mijne ontwerpen zijn slechts de uitdrukking van het kristelijk gevoel. »

Wat zullen onze Belgische staatsmannen zeggen van die woorden, zij die niet geloogen dat de naam van God nog ingeschreven worde, zelfs in een adres naar den Koning? Ja, moeten wijer tot ons spijt bijvoegen, wat zullen sommige katholieken ervan denken die, zoodra zij den drempel eener beraadslagende vergadering overschrijden, meenen dat zij hunne kristene overtuiging buiten de deur moeten laten.

Prins von Bismarck roept, met fierheid in den Duitsche Riiksdag uit: *Ik ben kristen*. Daardoor beschaamt hij alle katholieken die, in het openbaar leven zich vergenoegen met te denken: *Ik ben katholiek*, maar hoe min daarvan gesproken hoe beter!